

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

The Student Assistant System Operation of Schooling Institutes in
Nong Song Hong District under Khon Kaen Primary Educational
Service Area Office 3

ARTICLE INFO

Article history:

Received 9 November 2018

Revised 5 February 2019

Accepted 12 February 2019

Available Online

จันทป์ปภา บุตรดี^{1*}, จำเนียร พลหาญ² และ ธีรชัย บุญมาธรรม³

Janthabpapha Bootdee^{1*}, Jamnean Phonhan²

and Theerachai Boonmatham³

ABSTRACT

The purposes of this research were to study of investigate the classified level of the student assistant system operation of schooling institutes in Nong Song Hong District under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3. The research procedures composed two steps. Step 1: to study the students assistant system operation with the sample group consisted of 25 schooling administrators and 115 primary teachers by stratified random sampling technique. The research instrument was a questionnaire. Data analysis statistically were percentage, mean, and standard deviation; Step 2: Presentation on students' developmentally helping and caring guidelines on the schooling institutes through provide conference which was the five professional experts and the content analysis data were discussed with the group discussion approach.

The result of this research revealed that the student assistant system operation should be actualized in 5 sides concerning 1) to get to know/identify each student individually, 2) Screening students, 3) to promote students, 4) to protect and problems solving of students, and 5) to transfer of students both inside and outside the system and reports to schooling administrators are resulting data reports.

KEYWORDS: OPERATIONS / PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 /
STUDENTS ASSISTANT SYSTEM

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิต (สาขาวิชาสังคมศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Master of Education (Social Studies) Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Computer Education Department Faculty of Information and Technology Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคม คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประเทศไทย
Social Studies Department Faculty of Education Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand.

* Corresponding author; E-mail address: viv.9690@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 การดำเนินงานวิจัย มี 2 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 25 คน ครู จำนวน 115 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2. การเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้านคือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อ

คำสำคัญ: การดำเนินงาน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 3 / ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทนำ

ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสารตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ ทำให้คนไทยเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และเต็มไปด้วยสถานการณ์ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน นอกจากนี้การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทย ด้วยกระบวนการทางทุนนิยมและบริโภคนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมนับวันแต่จะอ่อนแอลง ทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวจนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และความล้มเหลวทั้งทางด้านการศึกษา ความไม่มั่นคงในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) นั้นแสดงว่าการศึกษาคือกระบวนการสำคัญที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาประเทศ

เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่ตั้งใจคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์ นิยมประลองความเร็วโดยการแข่งขันรถมอเตอร์ไซด์ ใช้ความรุนแรง ในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหนึ่งซึ่งเป็นนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ใช้เป็นมาตรการในการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานโดยการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของกรมสุขภาพจิตและกรมสามัญในอดีตเป็นเครื่องมืออีกชิ้นหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ใช้เป็นกลไกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งแวดล้อมไปด้วยข้อมูลข่าวสารปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่มีความเร็วแรงได้อย่างเท่าทัน ทั้งถึงถูกต้องและเป็นธรรมกับเด็กและเยาวชนทุกคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจการบริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ งานบริหารวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคลและบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ งานแผนงานและประกันคุณภาพ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานบุคคล งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ งานบริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานชุมชนและภาคีเครือข่าย โดยงานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในภาระงานที่สำคัญสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบันเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึงพัฒนาการนักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผนงานและการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัยภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทยเกิดการเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เทิดทูนและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ปรับตัว มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สามารถเลือกการดำเนินชีวิตอย่างผู้มีภูมิความรู้ งานกิจการนักเรียนมีขอบเขตการดำเนินงานดังนี้ 1) การวางแผนงานกิจการนักเรียน 2) การบริหารงานกิจการนักเรียน 3) การส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม 4) การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5) การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) สอดคล้องตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยใช้หลักการบริหารจัดการ เป็นระบบตามองค์ประกอบ 5 ประการ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวว่าสามารถดำเนินงานในระดับใด ผลการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา วางแผนปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 และครู จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 82.14

ขั้นตอนที่ 2 การเสนอแนะแนวทางพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

ผลการวิจัย

1. ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละรายการดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.32$) การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.31$) การป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.31$) การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{x} = 4.29$) และการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x} = 4.26$) ตามลำดับรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.32	0.40	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	4.31	0.39	มาก
3. การส่งเสริมนักเรียน	4.29	0.46	มาก
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.31	0.46	มาก
5. การส่งต่อนักเรียน	4.26	0.46	มาก
รวม	4.30	0.29	มาก

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ การบันทึกและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.50) การจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = 0.62) และพัฒนาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ทันสมัยอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.57) โรงเรียนมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนแต่ละคน ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.63) และครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ ด้านการคัดกรองนักเรียน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ การบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.56) การวางแผนการคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.55) การประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.65) การสรุปผลการคัดกรองนักเรียนที่เป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.59) การคัดกรองนักเรียนโดยใช้เกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.64) ตามลำดับ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ การศึกษาความต้องการของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.54) การประเมินผลและรายงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.53) โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมก่อนเรียนให้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.81) ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.82) ความสอดคล้องในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนกับความต้องการของนักเรียน ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ ครูมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.54) การให้ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.49) ครูมีความต่อเนื่องในการให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.76) โรงเรียนพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ

ตลอดทั้งเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.72) และการประเมินผลและรายงานผลการจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.73) ตามลำดับ ด้านการส่งต่อนักเรียน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก คือ การส่งต่อนักเรียนภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.54) ครูมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.53) ครูมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.81) ครูได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นด้วยตนเองก่อน หากไม่สามารถแก้ปัญหาได้จึงดำเนินการส่งต่อนักเรียน ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.82) และวิธีของครูในการจูงใจนักเรียนกับนักเรียนยินดีต่อการถูกส่งต่อเพื่อรับการช่วยเหลือ ($\bar{x} = 4.26$, S.D. = 0.88) ตามลำดับ

2. การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีดังต่อไปนี้

2.1 การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดลำดับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด 3 ลำดับ ของแต่ละด้าน เสนอต่อที่ประชุมสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้เสนอความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตามลำดับดังนี้

2.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

- 1) โรงเรียนมีความชัดเจนของข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน
- 2) การจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน
- 3) การใช้ระเบียบสะสมและแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

2.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

- 1) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มนักเรียน
- 2) ครูมีการเก็บรักษาความลับของนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา
- 3) ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนเพียงพอในการคัด กรองนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

- 1) การวางแผนจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2) การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนการจัด กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน
- 3) การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่หลากหลาย โดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2.1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

- 1) การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม ป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 2) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษร
- 3) การประชุมและการวางแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหา

2.1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน

- 1) การบันทึกการส่งต่อนักเรียน
- 2) ความใส่ใจของครูแนะแนวในการแก้ปัญหานักเรียนที่ได้รับการส่งต่อ
- 3) การประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน

2.2 นำข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยสามารถเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง

นักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน มีดังนี้

2.2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรกำหนดการดำเนินกิจกรรมการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้เป็นงานหลักที่ครูต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง มีความหลากหลายของเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลและครอบคลุมกับการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีการจัดประชุมชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงประโยชน์ของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อการพัฒนาาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ทันสมัยอยู่เสมอพร้อมทั้งให้มีการรายงานผลเพื่อเป็นหลักฐานในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้

2.2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษาให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือคัดกรองนักเรียน มีการกำหนดปฏิทินในการดำเนินงานและทำรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลนำผลการดำเนินงานมาสรุปผล และปรับปรุงแก้ไขในปีการศึกษาต่อไป

2.2.3 การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน โรงเรียนควรมีการประชุมคณะทำงาน เพื่อการวางแผนการคัดกรองนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแบ่งกลุ่มนักเรียน มีการการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนและการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนที่เป็นลายลักษณ์อักษรและพัฒนา นักเรียนที่เด่น ๆ เพื่อมอบรางวัลหรือยกย่อง เชิดชูเกียรติ และมีการนิเทศ ติดตามผลการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2.2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรมีประชุมและการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา พัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดทั้งเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน การประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาพร้อมทั้งการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรจัดทำแบบประเมิน มีการรายงานผลต่อผู้บริหารโรงเรียนให้รับทราบ

2.2.5 การส่งต่อนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องมีการจัดการอบรมให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่ครู ในเรื่องการส่งต่อนักเรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพร้อมทั้งโรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเกณฑ์และคู่มือการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานในเรื่องการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอก มีการรายงานการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เกี่ยวข้องเฉพาะด้านภายนอกสถานศึกษารวมทั้งการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งต่อนักเรียน ครูมีการนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลช่วยเหลือของผู้เชี่ยวชาญ

สรุปและอภิปรายผล

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวม และรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน จากผลการวิจัยแสดงว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องมีบุคลากรที่มีความกระตือรือร้น ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำมีการการนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นรายด้านตามระบบของการดำเนินงานดังนี้คือ

1.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีอันดับสูงสุด แสดงว่าสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องมีความตระหนักและมีการปฏิบัติงานในการส่งเสริมพัฒนา นักเรียนมากกว่ากระบวนการดำเนินงานด้านอื่นแสดงได้ว่า สถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องมุ่งเน้นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มีคุณภาพและให้ความสำคัญกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลจึงทำให้การดำเนินงานในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2546) ที่กล่าวถึง

ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการมีการประสานงานร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน จะต้องมีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนซึ่งครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก จะต้องให้ความร่วมมือในการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคน ซึ่งมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมที่เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้จักข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและมีอันดับรองลงมา แสดงว่าสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้องมุ่งเน้นการคัดกรองนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเพราะการคัดกรองนักเรียนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเนื่องจากการคัดกรองนักเรียนมีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลายและมีคุณภาพในการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ หากครูที่ปรึกษา ไม่เข้าใจในการเลือกใช้เครื่องมือและการแปรผลก็จะไม่สามารถคัดกรองนักเรียนได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน ซึ่งครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษาจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารครูทุกคน ผู้ปกครองและชุมชน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ยังสอดคล้องกับ ปานฤทัย บัวชุม (2554) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม พบว่า การดำเนินงานการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จากการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีระดับการดำเนินงานอยู่ในอันดับที่ 3 แสดงว่า โรงเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง ยังดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบระดับการดำเนินการด้านอื่น ๆ ซึ่งยังเป็นไปได้ว่า ครูยังขาดการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษร ขาดการประชุมเพื่อการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันแต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโต เป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ยังสอดคล้องกับ กุลชญา กมลคณาวุฒิ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

1.4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน การดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่ามีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมีอันดับการดำเนินงานอยู่ในระดับที่ 4 แสดงว่า การดำเนินงานด้านควรมีการส่งเสริมอย่างเร่งด่วน เป็นไปได้ว่าครูที่ปรึกษา ไม่ศึกษาข้อมูลของนักเรียนที่แท้จริงในทุกด้าน ครูไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนและขาดการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งการเยี่ยมบ้านนักเรียนจะทำให้ครูได้ทราบข้อมูลเชิงประจักษ์ที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนและสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครูที่ปรึกษา ฝ่ายปกครองและครูแนะแนวจะต้องมีการประสานระหว่างครอบครัว โรงเรียน และสาธารณสุขที่ต้องรับส่งต่อปัญหาวัยรุ่นเพราะมีความสำคัญและเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา ยังสอดคล้องกับ อดิศักดิ์ สอนอดิศักดิ์ (2555) ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากและรายด้าน พบว่า ด้านการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน (Action) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) ลงลงมาด้านการปฏิบัติงานตามแผน (Do) และด้านการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check)

1.5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับต่ำ และมีอันดับการทำงานอยู่ในระดับต่ำที่สุด แสดงว่า การดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนยังมีระดับปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากการส่งต่อนักเรียนซึ่งเป็นไปได้ว่าครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการส่งต่อนักเรียน ครูไม่สามารถวิเคราะห์แจกแจงปัญหา และไม่สามารถส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เกี่ยวข้องตามสภาพปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ปัญหาการเรียนส่งต่อนักเรียนไปยังฝ่ายวิชาการ ปัญหาสุขภาพส่งต่อนักเรียนไปยังงานอนามัย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งครูที่ปรึกษาอาจมีบางปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือ อาจจะช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นต้องมีการดำเนินการส่งต่อนักเรียนไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปเพื่อปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น เพราะถ้าปล่อยให้ปัญหานี้ของครูที่ปรึกษาหรือคนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของปัญหาจะมากขึ้นและลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตและยากต่อการแก้ไข ซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือด้านการคัดกรองนักเรียนก็ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี ยังสอดคล้องกับ รุจิราภรณ์ คำศิลา (2552) ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า สภาพปัญหาและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ทั้ง 5 ระบบ ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ครูจะต้องมีข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนแต่ละด้าน โรงเรียนควรมีความชัดเจนของข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนและครูควรมีการจัดกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนอยู่เสมอ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมกับครูทุกคนในการแบ่งกลุ่มนักเรียน โดยที่ครูต้องใช้เกณฑ์ในการคัดกรองนักเรียนและมีมาตรฐานในการดำเนินงานด้านการคัดกรองนักเรียนเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อนำข้อมูลการคัดกรองนี้ไปใช้ในการดำเนินงานดูแลนักเรียนชั้นต่อไป

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม นักเรียนควรได้รับการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนและครูควรจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่หลากหลายโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า ครูจะต้องประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรมีการประสานงานและจัดประชุมและการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูจะต้องมีการรายงานข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้องของนักเรียนในการส่งต่อนักเรียน ไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และมีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2546). *คู่มือผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านสุขภาพ*. นนทบุรี: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือผู้บริหารการสร้างคู่มือช่วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ปิยอนต์ พับลิชชิง.
- กุลชญา กมลคณาวุฒิ. (2556). *ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในอำเภอป่องทอง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปานฤทัย บัวชุม. (2554). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตอำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนครพนม, นครพนม.
- รุจิราภรณ์ คำศิลา. (2552). *สภาพปัญหาและการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- สำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3. (2561). *รายงานผลการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3.
- อะหมัด หลีสินมะหมัด. (2555). *การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา อำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, สงขลา.